

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 เป็นการจัดทำตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 22 กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่หลักในการรับผิดชอบให้มีการวิเคราะห์และประมวลผลการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อฉายภาพการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละช่วงปีงบประมาณ และเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ อธิการอิสระ หรือองค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน¹ โดยรายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำรายงานฯ สำนักงานฯ ได้ใช้ข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) โดยเป็นการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ได้มีการนำเข้าไปในระบบ eMENSCR ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกอบการประเมินผลร่วมกับข้อมูลสถิติ และสถานการณ์การพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

สำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 6 ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ เป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) โดยเป็นการฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships : XYZ) รวมทั้งประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ของหน่วยงานของรัฐต่อไป

¹สำหรับรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 ต้องเผยแพร่ภายในวันที่ 28 มกราคม 2568

สารบัญ

บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร

04

ส่วนที่ 1
บทนำ

14

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการตาม
ยุทธศาสตร์ชาติและ
แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ

22

วิธีการอ่าน
รายงาน

112

NS 01
ความมั่นคง

124

NS 02
การต่างประเทศ

160

NS 03
การเกษตร

184

NS 04
อุตสาหกรรม
และบริการ
แห่งอนาคต

224

NS 05
การท่องเที่ยว

260

NS 06
พื้นที่
และเมืองน่าอยู่
อัจฉริยะ

308

NS 07
โครงสร้างพื้นฐาน
ระบบโลจิสติกส์
และดิจิทัล

328

NS 08
ผู้ประกอบการ
และวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมยุคใหม่

366

NS 09
เขตเศรษฐกิจ
พิเศษ

396

NS 10
การปรับเปลี่ยน
ค่านิยม
และวัฒนธรรม

422

NS 11
การพัฒนา
ศักยภาพคน
ตลอดช่วงชีวิต

436

NS 12
การพัฒนา
การเรียนรู้

460

NS 13

การเสริมสร้างให้
คนไทย
มีสุขภาวะที่ดี

476

NS 14

ศักยภาพ
การกีฬา

494

NS 15

พลัง
ทางสังคม

508

NS 16

เศรษฐกิจ
ฐานราก

520

NS 17

ความเสมอภาค
และหลักประกัน
ทางสังคม

534

NS 18

การเติบโต
อย่างยั่งยืน

546

NS 19

การบริหาร
จัดการน้ำ
ทั้งระบบ

578

NS 20

การบริการประชาชน
ประสิทธิภาพ
ภาครัฐ

602

NS 21

การต่อต้าน
การทุจริต
และประพฤติมิชอบ

632

NS 22

กฎหมายและ
กระบวนการ
ยุติธรรม

650

NS 23

การวิจัย
และพัฒนานวัตกรรม

670

ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย
และการดำเนินการ
ในระยะต่อไป

700

ภาคผนวก

706

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 6 ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) โดยเป็นการฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ และผลลัพธ์จากดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะที่ส่งต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ในห้วงที่ 2 (พ.ศ.2566 - 2570) โดยใช้ข้อมูลจากการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ที่หน่วยงานของรัฐได้นำเข้าในระบบ eMENSCR ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกอบการประเมินผลร่วมกับข้อมูลสถิติ และสถานการณ์การพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ จะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการต่าง ๆ อาทิ ปรับปรุงการจัดทำแผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี และรายปี แผนปฏิบัติการด้าน... และแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และพัฒนาการดำเนินงาน/โครงการให้สามารถปิดช่องว่างและยกระดับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของประเทศได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดทำคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนผู้สนใจรับทราบและมีส่วนร่วมในการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการประเมินผลสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ 2 ส่วน ได้แก่

1. การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ พบว่า ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2567 ได้แก่

มิติที่ 1 ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทยมีพัฒนาการดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความสุขโลกที่ประเทศไทยมีทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ 58 จาก 146 ประเทศ และมีคะแนนอยู่ที่ 5.976 คะแนน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศของประชากรไทยเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาจากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 52.30 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 54.84 จากการลดลงของคะแนนองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ทุนทางวัฒนธรรม การมีสังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัย และสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและยั่งยืน

มิติที่ 2 ชีตความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น แต่การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ของประเทศไทยลดลง สะท้อนจากอันดับชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ขึ้นมายู่ในอันดับที่ 2 จาก 67 ประเทศ ด้วยคะแนน 72.5 คะแนน ดีขึ้นจากอันดับที่ 30 ด้วยคะแนน 74.54 คะแนนจากปีก่อนหน้า เป็นผลจากการพัฒนาด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจและประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ ถึงแม้ว่าค่าคะแนนจะลดลงซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก แต่การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ของประเทศลดลง จากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่มีการขยายตัวร้อยละ 2.0 ชะลอลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.6 เนื่องจากการลดลงของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ และความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวระหว่างภาคที่มีมูลค่าสูงที่สุดกับต่ำสุด โดยมีความแตกต่างอยู่ที่ 5.4 เท่า ซึ่งปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีความแตกต่างอยู่ที่ 5.1 เท่า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มิติที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ปรับตัวลดลงเล็กน้อย โดยสะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน ที่มีระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6383 ลดลงจาก 0.6443 อันเป็นผลมาจากการลดลงของดัชนีย่อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสุขภาพ และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านเศรษฐกิจ และด้านชีวิตการงาน มีค่าดัชนีปรับตัวสูงขึ้น

มิติที่ 4 ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม ทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้นมาอยู่อันดับที่ 68 จาก 170 ประเทศและมีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน เนื่องจากองค์ประกอบน้ำและสุขภาพที่ดี พักอาศัย ความปลอดภัย การเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อม สิทธิและเสรีภาพ และสังคมที่เข้าถึงทุกคนมีคะแนนสูงขึ้น ขณะที่**ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง** พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่มีค่าอยู่ที่ 0.335 ลดลงจากที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 และความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด ต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุดลดลงอยู่ที่ 7.79 เท่า คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 9.52

มิติที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลกมีอันดับและค่าดัชนีดีขึ้น โดยค่าดัชนีอยู่ที่ 45.7 ดีขึ้นร้อยละ 19.9 และอยู่ในอันดับที่ 90 จาก 180 ประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากระบบนิเวศที่มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเลและ 15 ระบบนิเวศบนบก ชี้ให้เห็นว่าแม้จะมีความก้าวหน้าในการรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติบนบกและการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเล แต่ยังเป็นความท้าทายสำคัญของประเทศที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ขณะที่**สถานการณ์ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีชีวิตเศรษฐกิจสีเขียว โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 58.2 ดีขึ้นร้อยละ 17.58 โดยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ดัชนีชีวิตเศรษฐกิจสีเขียวดีขึ้น

มิติที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยดีขึ้นมาอยู่ที่ -0.11 คะแนน จากการเสริมภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน เสถียรภาพทางการเมือง ประสิทธิภาพของภาครัฐ และหลักนิติธรรมเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยยังอยู่ในระดับคงเดิมในอันดับที่ 24 จาก การเพิ่มขึ้นของปัจจัยการคลังภาครัฐ แต่ปัจจัยนโยบายภาษีและกรอบบริหารด้านสังคมยังอยู่ในสถานะคงที่ และกรอบบริหารภาครัฐและกฎหมายด้านธุรกิจลดลง ขณะที่อันดับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยลดลงทั้งอันดับและคะแนน อยู่ในอันดับที่ 87 และมีค่าคะแนนอยู่ที่ 59.00 คะแนน ซึ่งมีผลกระทบมาจากประเทศไทยยังคงเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ อาทิ ความไม่มั่นคงทางการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการลงทุน และศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และการทุจริตคอร์รัปชันยังคงมีอยู่ รวมทั้งเสถียรภาพทางการเงินยังคงรักษาไว้ได้แม้จะมีแรงกดดันทางด้านการเงินเพื่อ

2. การพัฒนารายยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ความมั่นคง พบว่า ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี และมีความสุขเพิ่มขึ้น จากดัชนีความสุขโลกพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ขณะที่บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัยเพิ่มขึ้น จากดัชนีสันติภาพโลกที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 75 จาก 163 ประเทศ โดยถือว่าอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงดีขึ้น จากคะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหารภายใต้ดัชนีสันติภาพโลกที่มีคะแนน 1.441 คะแนน บทบาทด้านความมั่นคงของประเทศไทยเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศภาพรวมดีขึ้น และประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมปรับตัวดีขึ้น จากดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ใน Tier 1 โดยมีค่าคะแนนรวม 99.22 แต่ดัชนีประชาธิปไตยที่ประเทศไทยถูกปรับลดอันดับลงมาอยู่ในอันดับที่ 63 หรือ 6.35 คะแนน

ด้านที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน พบว่า เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนลดลง จากอัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ (GNI) ร้อยละ 2.7 และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ร้อยละ 2.0 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 และ 2.6 ตามลำดับ อีกทั้งการกระจายรายได้ซึ่งสะท้อนจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงที่สุดกับต่ำสุดอยู่ที่ 16.5 เท่า ซึ่งแย่งจากปีก่อนหน้าที่มีค่า 14.5 เท่า อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น จากการลงทุนเพื่อการพัฒนาเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 9.52 และอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่อันดับที่ 25 จาก 67 ประเทศ ดีขึ้น 5 อันดับจากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ และด้านประสิทธิภาพภาครัฐกิจ

ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พบว่า คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 แย่ลง จากการพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยที่ปรับตัวลดลง จากมิติด้านค่านิยมและคุณธรรมที่ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 4.32 มิติด้านสุขภาพอัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรังอยู่ที่ 134.40 คนต่อประชากรแสนคน รวมทั้งมีอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 7.94 คนต่อประชากรแสนคน ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตลดลง จากอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่อยู่อันดับ 54 ซึ่งคงที่จากปีก่อนหน้า และคะแนนการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ลดลงจากปีก่อนหน้ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 34.47 นอกจากนี้ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตที่แย่ลง สะท้อนจากการพัฒนาสังคมและครอบครัวไทยลดลง จากดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนที่ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 0.6074

ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม พบว่า การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพิ่มขึ้น จากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่อยู่ที่ 0.335 ลดลงจากที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 และสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่ายของอยู่ที่ 7.79 เท่า ลดลงจาก 8.61 เท่า การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับลดลง จากดัชนีความก้าวหน้าของคนที่มีค่าอยู่ที่ 0.6383 ลดลงจากที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6443 การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพลดลง จากดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วมที่มีค่าอยู่ที่ 0.5285 ลดลงจาก 0.5371 และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนที่มีค่าอยู่ที่ 0.6074 ลดลงจากที่ 0.6437 รวมถึงดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีค่าอยู่ที่ 0.0072 เพิ่มขึ้นจาก 0.0024

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ด้านที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปใช้ได้อย่างยั่งยืนลดลง จากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดลง 0.39 ล้านไร่ (ร้อยละ 0.12) การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศภาพรวมลดลง เนื่องจากคุณภาพอากาศมีปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เพิ่มขึ้น 17 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร และฝุ่นละออง PM10 เพิ่มขึ้น 8 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น 1.25 ล้านตัน และปริมาณของเสียอันตรายเพิ่มขึ้น 4,240 ตัน แต่คุณภาพน้ำผิวดินและคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งดีขึ้น การใช้ประโยชน์และการสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของประเทศภาพรวมลดลง เนื่องจากปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้น 2.42 กิโลจูลต่อหัวประชากร และร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.03 แต่ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทยดีขึ้น โดยลดลง 0.33 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร การยกระดับกระบวนการทศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลภาพรวมดีขึ้น สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) เพิ่มขึ้น 7,758 คน และองค์กรนอกภาครัฐ (NGO และเอกชน) เพิ่มขึ้น 3 อันดับ แต่อันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมระดับโลกยังคงลดลง 117 อันดับ และระดับประเทศ ลดลง 50 อันดับ

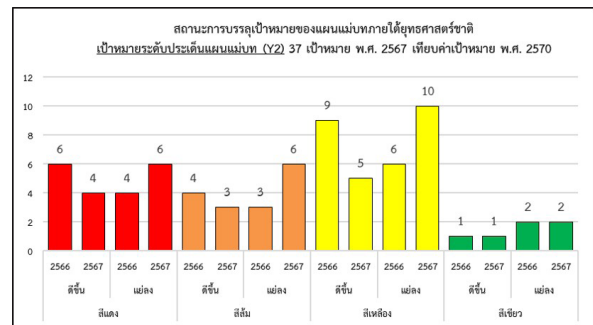
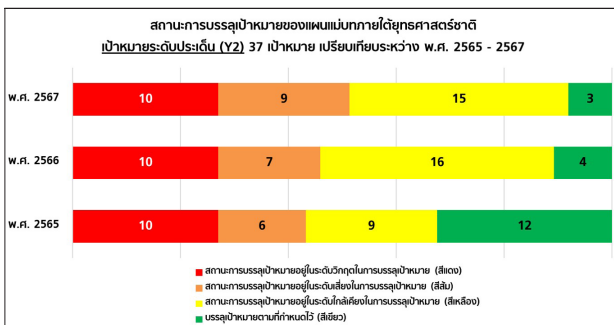
ด้านที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ พบว่า ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใสเพิ่มมากขึ้น จากผลการประเมินด้านประสิทธิภาพของภาครัฐภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ที่มีคะแนน 0.17 คะแนน ดีขึ้นจากที่มีคะแนน 0.13 คะแนน ขณะที่ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น จากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 52 จาก 193 ประเทศ ดีขึ้น 3 อันดับ และผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) ดีขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 51.75 อย่างไรก็ตาม การควบคุมปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบยังคง จากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ที่มีคะแนน -0.49 คะแนน แล่งจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน -0.45 คะแนน นอกจากนี้ กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศดีขึ้น จากผลการประเมินด้านหลักนิติธรรม ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ที่มีคะแนน 0.24 คะแนนดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน 0.07 คะแนน

การประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นปีที่ 2 ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการของหน่วยงานของรัฐที่ถูกรวบรวมเข้าสู่ระบบ eMENSCR ณ สิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 จำนวน 223,005 โครงการ พบว่า

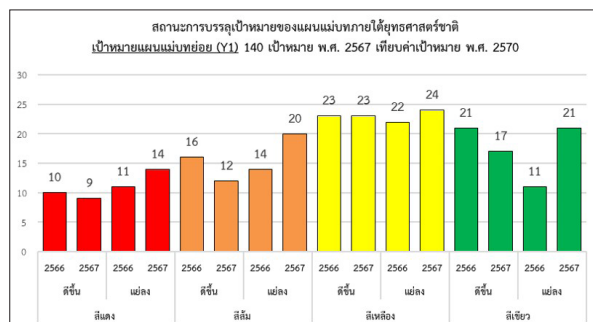
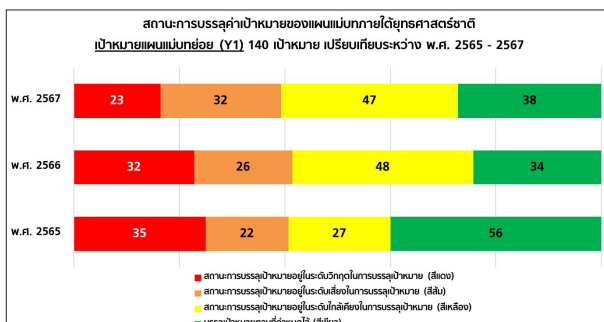
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 3 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 8.11 ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น โดยยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 34 เป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) จำนวน 15 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 40.54 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน 9 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 24.32 และเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.03

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 35 เป้า จาก 37 เป้า เนื่องจากมี 2 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ 140 เป้าหมาย พบว่า มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 38 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.14 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2566 ที่มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้จำนวน 34 เป้าหมาย คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 11.76 ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 102 เป้าหมายยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ 72.86 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ประกอบด้วย เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) จำนวน 47 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 33.57 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน 32 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 22.86 และเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน 23 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 16.43 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 6 เป้าหมาย และเพิ่มเติมเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ใหม่ จำนวน 6 เป้าหมาย ทำให้ยังคงมี 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย รวมถึงได้มีการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย นอกจากนี้ ยังได้มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่ตัวชี้วัดไม่มีการจัดเก็บและมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 128 เป้า จาก 140 เป้า เนื่องจากมี 12 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติยังคงมีประเด็นท้าทายสำคัญที่ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขอย่างบูรณาการ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในช่วงเวลาที่เหลือของห่วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติตามหลัก PDCA ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

การวางแผน (Plan)

ประเด็นท้าทาย

- บริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากสถานการณ์และสถานะต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทำให้แผนระดับชาติที่ประกาศใช้ในห้วงที่ผ่านมาอาจเกิดข้อจำกัดทั้งในมิติของประเด็นการพัฒนาและกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ
- ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และความสำคัญของแผนระดับชาติของหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 เป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกันของทุกหน่วยงาน ดังนั้นหากหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับขาดความเข้าใจหรือขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน อาจส่งผลกระทบต่อ การขับเคลื่อนเป้าหมายของประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม
- เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติ ผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการของหน่วยงานของรัฐเท่าที่ควร ประกอบกับกระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สะท้อนการพุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

- ทบทวน ปรับปรุงและจัดทำแผนระดับที่ 2 ประกอบด้วย (1) การทบทวนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยต้องวิเคราะห์ข้อจำกัดของแผนแม่บทฯ ในห้วงที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) (2) ศึกษาทบทวนประเด็นการปฏิรูปประเทศ โดยวิเคราะห์และประมวลผลประเด็นการพัฒนาที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปตามบริบทการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง/เรื้อรัง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ อย่างยั่งยืน (3) จัดทำกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 สำหรับใช้ระบุทิศทางการพัฒนาที่ประเทศควรมุ่งดำเนินการในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) และ (4) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) สำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามความมั่นคงในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) และพิจารณาทบทวนกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถเป็นกลไกที่สำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

- สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรภาครัฐในทุกระดับ เพื่อให้เห็นความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล โดยยึดเป้าหมายของแผนระดับชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกัน อย่างบูรณาการและเกิดการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนที่จะต้อง ส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และความเข้าใจภายในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนในการดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ
- บูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับ สถานการณ์พัฒนาประเทศ พุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ 2 และ ยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญในจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

การปฏิบัติ (Do)

ประเด็นท้าทาย

- การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ อาจยังขาดการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ และขาดการบูรณาการในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน เพื่อพัฒนาประเทศ ตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถระบุปัญหาและโอกาสได้อย่างตรงจุด การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของหน่วยงานรัฐขาดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถประเมิน ผลลัพธ์การดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติอาจไม่ ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประเทศ
- หน่วยงานของรัฐบางส่วนยังคงมุ่งเน้นเฉพาะการดำเนินการที่ตอบสนองต่อตัวชี้วัดของหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการที่ขาดหวังความสำเร็จในระยะสั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายการ พัฒนาระดับประเทศในระยะยาว และอาจละเลยความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาหรือการปรับตัวตาม บริบทของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

- ยกระดับกลไกการบูรณาการในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน เพื่อพัฒนาประเทศ ตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย โดยทบทวนกระบวนการจัดทำโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านมาของหน่วยงาน โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารข้อสังเกตการจัดทำข้อเสนอโครงการ ขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติรายหน่วยงาน ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย และเอกสาร อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่สอดคล้อง กับความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อกำหนดประเด็นและจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่เหมาะสม
- พัฒนาเครื่องมือการวิเคราะห์หาโครงการและการดำเนินงานที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ โดยวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่ตอบโจทย์ทั้งภารกิจหน่วยงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึง สามารถระบุผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- ปรับกระบวนการทัศน์หน่วยงานของรัฐให้ทุกการดำเนินงานมุ่งเน้น “พุ่งเป้า” การพัฒนาประเทศ ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

ประเด็นท้าทาย

- การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติที่อาจยังไม่ครบถ้วน ทั้งวงจร โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการติดตาม “แผนงาน” และ “แผนเงิน” เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐอาจยังไม่สะท้อนผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงาน ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร
- บางเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังมีตัวชี้วัดที่อาจไม่สะท้อนการดำเนินงานตามเป้าหมาย และขาดการจัดเก็บข้อมูลต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ส่งผลให้บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ทำให้ในบางกรณี สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) โดยตรง
- หน่วยงานบางส่วนยังไม่มีการนำเข้าข้อมูลแผนระดับที่ 3 และข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีครบถ้วนและครอบคลุมและครบถ้วนทุกการดำเนินงานของรัฐ

ข้อเสนอแนะ

- พัฒนาเครื่องมือสำหรับการติดตามการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างครบวงจร ทั้ง “แผนงาน” และ “แผนเงิน” โดยการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน หรืออ้างอิงข้อมูลร่วมกันระหว่างระบบ eMENSCR (ตามงาน) และระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (ตามเงิน) เพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ตรวจราชการ ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ภาคประชาสังคม สามารถติดตามข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน ได้อย่างครอบคลุมและเพียงพอตลอดทั้งวงจร นำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) อย่างมีประสิทธิภาพ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพิจารณากำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานของรัฐที่สามารถสะท้อนการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาลได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ได้เป็นการนำตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล ไปเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยตรง
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมิติการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความแม่นยำและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างครอบคลุม
- ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการนำเข้าทุกข้อมูลของแผนระดับที่ 3 โครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR ให้ครบถ้วน พร้อมทั้งการรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 และผลการดำเนิน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการ/การดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้หน่วยงานและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ครอบคลุมทุกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป

